

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 20.09.2024
Sayı : 6731

. 16661

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ulaş KARASU
Sivas Milletvekili

Ülkemizde her geçen gün derinleşen ekonomik kriz, vatandaşların başta barınma ve beslenme olmak üzere ulaşım ve iletişim gibi temel giderleri ile telefon/internet faturaları ciddi bir soruna dönüşmüştür. En temel insan hakkı olan bu hizmetlerin güvenli, kaliteli ve daima uygun fiyattan sağlanması gerekirken, taahhüt süresi dolan tüketiciler paket yenileme işlemleri sırasında yüzde 200-300 zamlarla karşılaşmaktadır.

Önceki yıllarda 24 ay olan tarife taahhüt süreleri, son yıllarda 12 aya indirilmiş, ödenen tarife paketinin üzerine daha önce çoğu ücretsiz olan mobil içerik servisleri, kim aramış uygulaması, paket aşımında yansıtılan bedel, saklama alanı hizmeti, kısa mesajı dinleme bedelleri vb. bedeller eklenince faturalar katlanmaktadır. Faturaya KDV, Özel İletişim Vergisi (ÖİV), damga vergisi, telsiz kullanma ücretleri gibi vergilerin de yansıtılmasıyla birlikte faturalar şişmektedir.

Hisselerinin yüzde 60'ı Türkiye Varlık Fonu'na, yüzde 25'i Maliye Bakanlığı'na ait olan Türk Telekom tarifelerinin dahi vatandaşların alım gücünü zorlayan sınırlarda olmasına karşın, Türk Telekom CEO'sunun "Operatör tarifeleri ya da müşteri fiyatları sudan ucuz" sözleriyle vatandaşın aklıyla adeta alay etme cüretini göstermiştir. Oysa, iletişim harcamaları için Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği (TELKODER) verilerini dikkate almak gerekir. Dernek, her yıl 4 kişilik bir ailenin iletişim/haberleşme maliyetini açıklamaktadır. Söz konusu hesaplama 1 sabit hat, 1 ev interneti ve 4 mobil abonelik üzerinden hesaplanmaktadır. Derneğin açıkladığı veriler göre 2023 yılında 4 kişilik bir ailenin aylık iletişim maliyeti 745 lira olmuştur. 2024 verilerini henüz açıklamamış olmasına karşın, en çok kullanılan tarifeler üzerinden bakıldığında şu anda 1 sabit telefon, 1 ev interneti ve 4 mobil abonelik için toplamda aylık 2 bin 350 lira, yıllık olarak ise 28 bin 200 lira ödemek gerekmektedir. Yani 4 kişilik bir aile, her ay operatörlere damacana suya ödediğinin yaklaşık 3 katını ödemektedir.

Ayrıca, önceki bakanların ihalesinin 2023 yılında yapılacağını açıkladığı 5G ihalesiyle ilgili hazırlık sürecinin başlamasını beklenmesine karşın, 2025-2027 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program'da (OVP) Türkiye'nin 5G'ye geçişine ilişkin hazırlık takvimin 2025 yılının son çeyreği olarak belirlenmiştir. Hazırlanan bir rapora göre, 5G teknolojileri altyapı kurulumunun gecikmesiyle, teknoloji döngüsünün getireceği potansiyel ekonomik faydalar da gecikmekte ve ertelenmeden kaynaklı fırsat maliyeti ortaya çıkmaktadır. 5G altyapısının etkin hale gelmesi planlanan yıldan 1 yıl gecikerek başlaması ile toplam 120 milyar TL'lik bir faydadan mahrum kalınacağı hesaplanmaktadır.

Yine Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) üye 35 ülke arasında, 2022'de internet indirme hızında açık ara en yavaş ülke olan Türkiye, 2023'te de bu sonuculuğunu korumuştur. Tüm bu bilgiler ışığında;

- 1- Türk Telekom CEO'sunun "damacana hesabı" yapmasına yönelik tavrı hakkındaki görüşünüz nedir?

- 2- 2024 yılı verilerine göre, mobil internete en düşük fiyat ödeyen ülkeler sıralamasında ülkemizin yeri neresidir? Son bir yıl içinde, Türk Telekom operatörünün en düşük paket üzerinden değerlendirilmesiyle internet paket ücretlerine yapılan zam miktarı ne kadardır?
- 3- GSM operatörlerinin uyguladığı yüksek fiyat politikaları ve ek ücretlerle ilgili olarak bakanlığınızın son bir yılda yaptığı denetim ve denetimlerinin içeriği ve sonuçları nelerdir?
- 4- Fiyat politikalarının belirlenmesindeki kriterler nelerdir, bunun vatandaş üzerindeki etkileri hakkında bakanlığınız tarafından yapılan çalışmalar nelerdir?
- 5- Önergenin yanıtladığı tarih itibarıyla, son üç yıl içinde GSM operatörleri arasında haksız fiyat uyguladığı gerekçesiyle yaptırım uygulanan şirket var mıdır? Var ise yaptırımın içeriği nedir?
- 6- Ülkemizde ve Avrupa'daki ülkeleri arasındaki tarife örnekleri nelerdir? Ülkeler arasındaki fiyat tarifeleri arasındaki farklar neden kaynaklanmaktadır?
- 7- Son beş yıl içinde her biri ayrı ayrı gösterilmek üzere haberleşme ve internet hizmetleri üzerinden toplanan KDV, ÖİV, damga vergisi, telsiz kullanma ücreti, Haberleşme Vergisi ve Uluslararası Mobil Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapı Yetkilendirme Gelirleri ne kadardır?
- 8- 5G geçişine ilişkin sürecin gecikmesinin kaynağı nedir? Bu alandaki gecikmenin ekonomik, çevresel ve sosyal etkileri ve maliyeti nedir?
- 9- Ülkemizin OECD üyesi 35 ülke arasında, internet indirme hızında ülkemizin en yavaş ülke olmasının gerekçeleri nelerdir? Bu durumun değiştirilmesi için bakanlığınızın yaptığı/yapacağı çalışmalar nelerdir?
- 10- Türkiye'nin son üç yılda internet altyapısının güçlendirilmesi ve geliştirilmesi için yaptığı yatırımlar nedir?